

Mødedokument

B9-0197/2023

12.4.2023

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af redegørelse fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2,

om de udfordringer, som Republikken Moldova står over for
(2023/2595(RSP))

Emmanuel Maurel
for The Left-Gruppen

**Europa-Parlamentets beslutning om de udfordringer, som Republikken Moldova står over for
(2023/2595(RSP))**

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 23. juni 2022 om tildeling af status som EU-kandidatland til Moldova,
 - der henviser til Kommissionens udtalelse af 17. juni 2022 om Republikken Moldovas ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2022)0406),
 - der henviser til det fælles arbejdsdokument fra tjenestegrenene af 6. februar 2023 med titlen "Association Implementation Report on the Republic of Moldova" (SWD(2023)0041), med en gennemgang af Moldovas gennemførelse af reformer i henhold til associeringsaftalen mellem EU og Moldova siden oktober 2021,
 - der henviser til Kommissionens analytiske rapport af 1. februar 2023 om Moldovas tilpasning til gældende EU-ret og landets generelle evne til at opfylde forpligtelserne ved medlemskab (SWD(2023)0032),
 - der henviser til Venedigkommissionens foreløbige udtalelse af 13. marts 2023 om lovudkastet om begrænsning af overdrevent stor økonomisk og politisk indflydelse i det offentlige liv (fjernelse af oligarkier),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at Moldova er et af Europas fattigste lande; der henviser til skøn, som tyder på, at 1 150 000 moldovere – 28,7 % af den samlede befolkning – har forladt landet; der henviser til, at Moldovas økonomi er stærkt afhængig af pengeoverførsler fra migranter; der henviser til, at nedgangen i pengeoverførsler fra migranter som følge af pandemien og krigen i Ukraine kombineret med en faldende og aldrende befolkning har resulteret i, at et betydeligt antal lavindkomststusstande er blevet afhængige af pensioner og social bistand;
- B. der henviser til, at Moldovas komplekse historie med at være en del af forskellige magter og blive påført lidelser af disse traditionelt giver sig udtryk i de politiske synspunkter og geopolitiske præferencer hos landets herskende klasse og befolkning; der henviser til, at det moldoviske samfund vedvarende har været splittet mellem tilnærmelse til Vesten eller til Rusland; der henviser til, at oligarker fortsat har en overdrevent stor indflydelse i kraft af særinteresser i det økonomiske, politiske og offentlige liv i Moldova;
- C. der henviser til, at Moldova forbereder sig på en række valg, nemlig nationale valg og kommunalvalg i efteråret 2023, præsidentvalg i 2024 og parlamentsvalg i 2025;
- D. der henviser til, at Republikken Moldova er blevet uforholdsmæssigt kraftigt påvirket af

den russiske angrebskrig mod Ukraine, hovedsageligt på grund af de mere end 474 000 flygtninge og over 76 000 statsborgere fra tredjelande, som er ankommet siden februar 2022 – hvilket er det højeste antal pr. indbygger i alle de lande, der har modtaget flygtninge fra Ukraine – men også på grund af tabt handel samt højere energi- og transportpriser; der henviser til, at mere end 102 000 flygtninge har valgt at blive i landet, hvoraf næsten 48 000 er under 18 år; der henviser til, at den moldoviske regerings og befolknings reaktion på denne situation var og fortsat er et mønster på solidaritet med dem, der flygter fra krigen;

- E. der henviser til, at Moldova i 2022 oplevede den alvorligste energikrise i sin historie, efter at Ukraine ophørte med at eksportere elektricitet på grund af russiske luftangreb på kritisk infrastruktur, og den russiske energigigant Gazprom reducerede gasleverancerne til det halve; der henviser til, at inflationen i et af Europas fattigste lande som konsekvens heraf nu er på 34 %, hvilket har ført til, at forsyningsregningerne er ti gange så høje som i 2021;
- F. der henviser til, at russiske krydsermissiler adskillige gange har krænket Moldovas luftrum og territorium; der henviser til, at den russiske præsident, Vladimir Putin, har ophævet et dekret fra 2012, hvori Rusland forpligtede sig til at finde en løsning for Transdnestrienområdet, der bygger på respekt for Moldovas suverænitet og territoriale integritet; der henviser til, at den russiske udenrigsminister, Sergej Lavrov, den 2. februar 2023 advarede om, at der kan overgå Moldova den samme skæbne som Ukraine – russisk invasion – hvis Moldovas præsident, Maia Sandu, overvejer at forene Moldova med Rumænien og tilslutte sig NATO;
- G. der henviser til, at energi- og sikkerhedskrisen også har resulteret i en overvældende støtte fra internationale partnere; der henviser til, at EU har tilvejebragt en omfattende støttepakke på over 1,09 mia. EUR i lån og tilskud siden oktober 2021 med henblik på at styrke Moldovas modstandsdygtighed, herunder budgetstøtte, makrofinansiel bistand, humanitær bistand og bistand under EU-civilbeskyttelsesmekanismen; der henviser til, at EU også har ydet støtte ved at forbinde Moldova med det europæiske kontinentale net; der henviser til, at Kommissionen den 24. januar 2023 foreslog at forhøje den finansielle bistand med yderligere 145 mio. EUR; der henviser til, at EU har gennemført midlertidige handelsliberaliseringsforanstaltninger for at støtte Moldovas økonomi ved at tildele det årlige toldfrie toldkontingenter, så det kan forvinde tabet af sine eksportmarkeder i Rusland, Belarus og Ukraine;
- H. der henviser til, at der den 17. februar 2023 tiltrådte en ny regering under ledelse af Dorin Recean, som vil fokusere mere på sikkerhedsdimensionen ved den nuværende krise end på økonomisk udvikling og leveomkostningskrisen;
- I. der henviser til, at der siden den første demonstration den 8. september 2022 har været fortsatte demonstrationer i Moldova; der henviser til, at demonstranterne forlanger, at regeringen fuldt ud subsidierer borgernes vinterenergieregninger og ikke "involverer landet i krig", og at landets provestlige regering træder tilbage;
- J. der henviser til, at oppositionen, efter at det moldoviske parlament havde stemt for at ændre nationalsproget fra moldovisk til rumænsk, arrangerede en demonstration imod denne ændring foran Moldovas forfatningsdomstol;

- K. der henviser til, at en gruppe demonstranter den 26. marts 2023 samledes foran mindesmærket for Stefan den Store i Chişinău og krævede forening af Moldova og Rumænien;
- L. der henviser til, at Moldovas præsident den 13. februar 2023 advarede om et planlagt russisk statskup i landet; der henviser til, at premierminister Dorin Recean reagerede på protesterne ved at foreslå demonstranterne at tage på arbejde og udtalte, at arrangørerne af demonstrationerne og de personer, der ulovligt havde finansieret dem, efter reformen af retsvæsenet vil blive retsforfulgt;
- M. der henviser til, at den moldoviske regering har vedtaget en række kontroversielle love, herunder ny lovgivning, der styrker dens sikkerheds- og efterretningstjenestes beføjelser, hvilket Venedigkommissionen har kritiseret, og et forbud mod en række TV-kanaler;
1. udtrykker sin solidaritet med det moldoviske folk, der oplever betydelige økonomiske, politiske og sikkerhedsmæssige udfordringer som følge af krigen i Ukraine; roser den moldoviske regering og befolkning for deres bemærkelsesværdige solidaritet med flygtningene;
 2. gentager sin støtte til Moldovas suverænitet og territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser; fordømmer krænkelser af Moldovas territoriale integritet og ethvert forsøg på at undergrave landets stabilitet;
 3. gentager sin støtte til en omfattende og fredelig løsning på konflikten i Transdnestrien på grundlag af Moldovas suverænitet og territoriale integritet og med en særlig status for Transdnestriområdet; tilskynder til gennemførelse af alle tillidskabende foranstaltninger, der sigter på at undgå destabilisering;
 4. minder den moldoviske regering om, at fredelige demonstrationer udgør et af de vigtigste elementer i et velfungerende demokrati, og opfordrer den til at garantere ytrings- og forsamlingsfriheden og afholde sig fra at miskreditere kritiske stemmer;
 5. noterer sig den tidligere moldoviske regerings indsats for at støtte det moldoviske folk i svære tider i de foregående år og opfordrer den nye regering til at øge denne indsats; understreger, at det er nødvendigt at fremskynde indførelsen af den nye garanterede mindsteløn for alle og at forbedre den sociale beskyttelse; gentager sin kritik af, at gennemførelsen af den gældende EU-ret på det sociale område er underrepræsenteret i Kommissionens vurderinger og henstillinger, og opfordrer til at ændre denne situation;
 6. bifalder den moldoviske regerings bestræbelser på at opfylde det krav om fjernelse af oligarkier, der er fastsat i Kommissionens udtalelse om Moldovas ansøgning om EU-medlemskab; opfordrer imidlertid indtrængende de moldoviske myndigheder til at følge op på Venedigkommissionens henstillinger om at følge en systemisk tilgang med det formål at styrke landets institutioner og lovgivning vedrørende monopoler, konkurrencepolitik, politiske partier, valg, beskatning, korruption og hvidvask af penge;
 7. glæder sig over de indledende tiltag med hensyn til bekæmpelse af korruption; opfordrer til et styrket samarbejde mellem medlemsstaterne og de moldoviske myndigheder om efterforskning af banksvindelskandalen fra 2014 og navnlig om at

sikre tilbageførslen af stjålne aktiver og retsforfølgning af de ansvarlige;

8. noterer sig Moldovas status som EU-kandidatland; understreger, at der ikke er nogen "hurtig vej" til EU-medlemskab, og at tiltrædelsen fortsat er en meritbaseret og struktureret proces, der kræver, at samtlige kriterier for EU-medlemskab opfyldes;
9. anerkender den betydelige støtte, som EU yder for at hjælpe det moldoviske folk med at skuldre konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine, nemlig at håndtere flygtninge- og energikrisen samt inflationen på succesfuld vis; opfordrer EU til fortsat at støtte Moldova;
10. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt Moldovas regering og parlament.